

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXXVII. — Izdan in razposlan dné 26. oktobra 1894.

(Obsega štev. 206.)

206.

Dopustilnica z dné 9. septembra 1894. l.

za lokalno železnico iz Budějovic Moravskih v Jemnico.

Mi Franc Jožef Prvi,

po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimerski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, saloburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjski, dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker so Alfred baron Wražda Kunwaldski, posestnik gosposčine v Polici, Jožef Augusta, župan v Jemnici, dr. Friderik Heidler, notar v Jemnici, in Eduvard Lahoda, kneza Liechtensteina véliki upravnik v Budkovu, zaprosili, da bi se jim dalo dopustilo, zgraditi in obratovati lokalno železnico od Budějovic Moravskih v Jemnico, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist te podjetbe, imenovanim

koncesionarjem to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), in pa zakonov z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 27. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), nadalje na podstavi zakona z dné 22. junija 1894. l. (Drž. zak. št. 129.) dodeliti takó-le:

§. 1.

Koncesionarjem dajemo pravico, zgraditi in obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od postaje Budějovice Moravske na privilegovani avstrijski severnozpadni železnici v Jemnico.

§. 2.

Železnici, ki je predmet té dopustilnice, dodeljujejo se nastopne ugodnosti:

a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetba lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, in napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh;

- b) oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in prednostnih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo vstrežno opremo, sè začasnici vred, in pa za vknjižbo zastavne pravnice na železničnoknjižnih enotah ali drugih nepremičninah, namenjenih v zagotovo prednostnih zadolžnic, in takó tudi od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na koncu prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samoupravnim združbam;
- c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;
- d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in takó tudi od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo tridesetih let, računè od današnjega dné.

§. 3.

Za železnico, oznamenjeno v §. 1., dodeljuje država poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak štiriodstotnemu obrestovanju in razdolžni kvoti prednostnega posojila v nominalnem znesku 570.000 gl. a. v. v notah, katerega bo v dobavo novcev vzprijeti pri deželni banki kraljevine češke ter odplačati v 75 letih, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, državno upravstvo dopolnilo primanjkljaj.

Letni čisti donos, za katerega veljá poroštvo, ustanavlja se za čas, ko se obrat po železnici prične, do preteka 75. leta dopustila na največinski znesek 24.181 gl. a. v.

§. 4.

Od letnega, po §. 3. s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo posojila, ki se vzprejme, uporabiti oni znesek, ki ga državno upravstvo določi po razdolžnem črtežu, katerega ono odobri in po katerem se mora vsa napravna glavica (§. 12.) razdolžiti, dokler traja dopustilo.

§. 5.

Državno doplačilo vsled prevzetega poroštva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predložbi

dokumentiranega letnega računa potèm, ko je bil ta račun pregledan.

Erar opravi vendar tudi poprej delna plačila ob ustanovljenih rokih dospelosti po potrebščini, na podstavi proračuna o donosu izpravljeni, s pridržkom obračuna na podstavi letnega računa, ako koncesionarji dotično prošnjo vložé šest tednov, preden dotekó kuponi.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionarji precej vrnejo prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zahtevati zadnji čas v letu dní po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer prestala pravica do njega.

§. 6.

Z zneskom, ki ga državno upravstvo plačuje vsled prevzetega poroštva, postopati je zgolj takó, kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, mora se dotični prebitek precej odpraviti na državno upravstvo v vračilo dane naprednine z obrestmi vréd, dokler ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, preden se vrnejo naprednine.

Tirjatve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, opraviti je iz še ostale imovine železnične podjetbe.

§. 7.

Morebitni stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah in pa davki, ki jih bo podjetba morala plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postaviti kot razhodek.

Za državna doplačila podjetba ne plačuje nikake dohodarine.

§. 8.

Gradnjo v §. 1. imenovane železnice je začeti prej ko mogoče in dokončati jo najdalje v dveh letih, računé od danjšnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega rokú za gradnjo, dolžni so koncesionarji dati na zahtevo državnega upravitva zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti po krivdi koncesionarjev, smé se izreči, da je ta varščina zapala.

§. 9.

Da izdelajo dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesionarjem dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravitvo spoznalo, da je njih naprava v javnem interesu.

§. 10.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, potem ukazil, ki se sicer dadó, pa tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in red za železnični obrat z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železnični obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebno na njeno znižano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 11.

Gradnja dopuščene železnice se po ukazilih, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo, izvrši pod nepo-

srednim vodstvom in nadzorom trgovinskega ministerstva in urada za lokalne železnice.

Gradnja in dostavke naj se oddajajo po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo naj se oddajajo ločeno od nabave novcev ponudboma. Toisto velja o vseh drugih dostavkah, izvzemši samó tiste, katere deležniki zagotovijo s prevzetkom osnovnih delnic.

Vrednost dostavek gradiva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki naj se zagotovijo s prevzetkom osnovnih delnic, naj se določi po postavkih stroškovnika, ki ga državno upravitvo pregleda, eventualno po sodni cenitvi.

Vozila, kolejnice (šine) in drugačne železniške sestavine, in pa vsi predmeti za opremo se morajo dobaviti samó in edino iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila more trgovinsko ministerstvo dovoliti tedaj, kadar bi se dokazalo, da domače tvornice ne morejo opraviti dotičnih dostavek gledé na ceno, kakovost in čas, do katerega jih je izvršiti, po istih pogojih, kakor jih ponujajo inozemske tvornice.

§. 12.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravitva in s pogoji, ki jih to postavi, naredé v izvršitev dopuščene podjetbe lokalne železnice posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Koncesionarji so vpravičeni s pogoji, ki jih postavi državno upravitvo, izdati v nominalnem znesku za 570.000 gl. a. v. v notah največ prednostnih zadolžnic, katere bo obrestovati s štirimi odstotki ter odplačati v 75 letih.

Oddaja prednostnih zadolžnic, ki se izdadó, naj se opravlja po ukazilih, ki jih vkrene državno upravitvo.

Znesek resnične in pa imenske napravne glavne potrebuje odobrila državnega upravitva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil z odobrilo državnega upravitva res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za nabavo gradivne zaloge in blagajnične dotacije, katerega ustanovi državno upravitvo,

pršteví interkalarne obresti in razdólžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po preteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravní glavnici, če je državno upravstvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav, in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih zadolžnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravnstva.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo biti vsi udje načelníštva (upravnega svéta, ravnateljstva) avstrijski državljani ter prebivati v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 13.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in rečí se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tíroške deželne strelce in za žandaremstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanju na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarji se zavezujejo, da bodo pristopili dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih rečí za prevažanje vojakov in pa vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, nadalje da bodo pristopili vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarje moč in veljajo z dném, ko se po dopuščenih železnicah prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarje veljavo in moč, kadar se jim bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdi izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo in opremo.

Koncesionarji so dolžni, pri oddaji služeb ozirati se v zmyslu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 14.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj se slično uporabljajo znižani tarifni postavki, ki veljajo za prevažanje vojaščíne.

§. 15.

Koncesionarji so dolžni, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat dopuščene železnice v toliko in tako dolgo časa, kolikor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je to potrebno za premikanje krdel ali za druge vojaške operacije po kaki javni cesti, ki jo rabi železnica.

§. 16.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, vodi ves čas, dokler traja dopustilo, na račun koncesionarjev država, eventualno po zakonarskem odobrilu, katerega je treba v tem slučaju zahtevati, privilegovana avstrijska severnozpadna železnica.

Način, kako naj se vodi ta obrat, vravná se z obratno pogodbo, katera se sklene med generalnim ravnateljstvom avstrijskih državnih železnic, eventualno med privilegovano avstrijsko severnozpadno železnico in pa med koncesionarji z odobrilo državnega upravnstva.

Pri tem se državnemu upravstvu, dokler se državno poroštvo res še zahteva in dokler še niso porvnjene poroštvne naprednine, ki jih je dala država, pridržuje po svojem prevdarku vredba obrata, ustanavljanje tarif za prevažanje oseb in blaga, in pa ustanavljanje razredbe blaga in vseh na prevažanje tovorov se nanašajočih postranskih določil, kakor tudi ustanavljanje dajatev, ki naj jih železnična podjetba opravlja za javne namene, sosebno na korist poštnega upravnstva in državnega telegrafskega zavoda, pri čemer se je vsak čas ozirati na obstoječe prometne potrebe.

Nadalje se vredba tarif za osebe in blago in pa vredba dajatev za javne namene vsak čas pri-

držuje zakonarstvu, in taki vredbi se morajo koncesijonarji podvreči.

§. 17.

Koncesijonarji imajo dolžnost, državnemu upravstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti uporabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravstvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za primérno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih kosih. Ta soporaba naj se vendar vrši samó takó, da se ž njo ne moti lastni pravilni obrat soporabljene železnice.

Odškodnina, katero bo opravljati, ustanóvi se po določilih, razglašenih v prilogi C k dopustilnici z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda severno železnico v Državnem zakoniku iz leta 1886. na strani 63.

§. 18.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na 90 let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se po krivdi koncesijonarjev ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 8. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roku ne mogel opravičiti po §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 19.

Državno upravstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanóvi odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic, izdanih z odobrilo državnega

upravstva, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravstvu odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se koncesijonarjem v še ostali dobi dopustila izplačujejo za obrestovanje in počrtežno razdolžbo prednostnih zadolžnic potrebni zneski do časa, ko se té popolnoma odplačajo, ob rokovih dospelosti, ustanovljenih v črtežu, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov ostajajoči srednji donos izplačuje po zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni slučaj, tamkaj navedena letnina za delniško glavnico v polletnih obrokih 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridržuje pravica, prevzeti kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil ob času odkupa po odobrenem razdolžnem črtežu še neodplačane prednostne zadolžnice, da jih sama plača, in nadalje plačati glavnico, enako znesku glavniške, računéč obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati polletno, razen zneskov, potrebnih za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic.

Ako se država odloči to glavnico plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dném tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto, oziroma samó še z neodplačanim ostankom vzprejetega posojila obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštevši tudi vozila, gradivne záloge in blagajnične záloge, potém dovlačnice, ki so morda lastnina koncesijonarjev, in postranska družabna opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravstva.

§. 20.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega pre-

mičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zálog in blagajničnih zálog, potém dovláčnic, ki so morda lastnina koncesijonarjev, in postranskih družabnih opravil in pa iz opravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zakladov v obsegu, povedanem v §. 19., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 19.), obdržé koncesijonarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in kar bi imeli po obračunih tirjati, potém tudi last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere so si sami koncesijonarji sezidali ali pridobili po pooblastilu državnega upravnstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 21.

Ako se napravi délniška družba, imej komisar, ki ga postavi državno upravnstvo, tudi pravico, kolikorkrat se mu primerno zdí, hoditi v seje upravnega svéta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse naredbe in sklepe, ki so nasprotni zakonom, dopustílu ali družbenim pravilom, ali pak kvarni javni koristi, oziroma finančni koristi poroštvujočega državnega zaklada; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprosiť razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železniške podjetbe plačujejo koncesijonarji z ozirom na opravila, ki so ž njim združena, v državno blagajnico poprečno vračilo, čegar višino ustanovi državno upravnstvo, oziraje se na obseg podjetbe.

Koncesijonarji se odvezujejo zaveznosti, izrečenih v §. 89. železničnega obratnega reda z dné

16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na vračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstveno-uradnem nadzoru, in pa gledé dolžnosti, zastonj nabavljati in vzdrževati uradne mestnosti.

§. 22.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomíle ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, pridržuje se državnému upravnstvu tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč koncesijonarjem pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem devetega dné meseca septembra v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in četrtem, Našega cesarjevanja šestinštiridesetem.

 Franc Jožef s. r.

**Windisch-Graetz s. r. Wurmbrand s. r.
Plener s. r.**